

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Cob/44/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614205928
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Križanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614205928.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Križanovej, členiek senátu JUDr. Daniely Maštalirovej a JUDr. Miroslavy Púchovskej, v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Gr?sslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému R. R., nar. XX.X.XXXX, bytom I. S.. XXX/XX, XXX XX K., zasúpený Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie Slobody 12, P.O.BOX 125, 810 00 Bratislava, IČO: 30 798 841, o zaplatenie 911,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 14C/48/2014-49 zo dňa 1. októbra 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 14C/48/2014-49 zo dňa 1. októbra 2014 potvrdzuje.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 911, 01 Eur s 0,25 % zmenkovým úrokom denne zo sumy 911,01 Eur od 30. 1. 2011 do zaplatenia, 6 % ročným úrokom zo sumy 911,01 Eur od 7. 3. 2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 3,04 Eur a nahradiť mu trovy konania v sume 54, 50 Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 142,78 Eur. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca návrhom na uplatnenie pohľadávky v súlade s čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 911,01 Eur a príslušenstva na tom skutkovom základe, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 31.3.2010 so zmenkovou sumou 911,01 Eur a zaviazal sa k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 30. 1. 2011. Indosovaná zmenka je vistazmenka opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 30.1.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doteraz nezaplatil na zmenkovej sume a na úrokoch žiadnu čiastku. Zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“. Žalobca ako písomné dôkazy na podporu svojej pohľadávky predložil originál zmenky, výpis z obchodného registra žalobcu a plnomocenstvo pre právneho zástupcu. Súčasne uviedol, že nechce, aby sa nariadilo pojednávanie. Súd zaslal žalovanému vyplnenú časť I. vzorového tlačiva „C“ na odpoveď. Žalovaný zásielku prevzal dňa 18. 7. 2014 a doteraz na ňu neodpovedal. Súd nepovažoval za potrebné vo veci nariadiť pojednávanie.

Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že medzi pôvodným majiteľom zmenky spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému konkrétnu sumu, ktorej návratnosť zabezpečil vystavením blankozmenky ako vlastnej

zmenky, v ktorej nebola vyplnená suma a ani splatnosť, pretože sa na takomto vyhotovení zmenky zmluvné strany dohodli. Dohoda o vyplňovacom práve je obsiahnutá v čl. 17 Všeobecných podmienok poskytovania úveru na základe ktorých bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. , ako pôvodný majiteľ - oprávnená dopísať do zmenky takú výšku sumy, s ktorou žalovaný meškal ku dňu splatnosti zmenky.

V čl. I., § 10 Zákona zmenkového, šekového je obsiahnutá právna úprava pre blankozmenku, vystaveniu ktorej predchádza dohoda o vyplňovacom práve. Blankozmenka je v čase jej vystavenia zmenkou neúplnou a zmenkou skutočnou sa stane až potom, keď ju neskôr doplní iná osoba, než je vystaviteľ, ktorý do nej dopíše dlžnú sumu a splatnosť . Až po jej doplnení nastanú účinky zmenky ex tunc tak, ako keby bola táto listina od začiatku uvedená do obehu, ako dokonalá zmenka. Vyplňovacím vyhlásením sa udeľuje právo k dotvoreniu zmenky práve na základe vyplňovacieho práva, pričom udeliť toto právo formálne, či neformálne môže len ten, kto uvádza takúto listinu do obehu. Vyplňovacie vyhlásenie smeruje preto na prvého majiteľa zmenky, ktorá nie je ešte vyplnená.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a v čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S týmto potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietat' a preukázať, že išlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením a teda aj s udeľovaným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Ak by bola zmenka stále k dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by žalovaný na takéto námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobudnutí zmenky v zlej viere, alebo že sa previnil aspoň hrubou neobstaranosťou.

Pri vystavení blankozmenky nie je možné určiť, ktorým dňom nastane jej splatnosť, pretože takéto rozhodnutie je na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť. Zmenku je potrebné zaplatiť bez zbytočného omeškania, pretože sa táto stáva splatnou hneď potom, ako ju ten, komu je predložená, uvidí. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie a nie tak, ako je to bežné od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke. Práve pri zmenkách na videnie a zmenkách splatných v určitej lehote po videní, ktoré nemajú pri ich vystavení splatnosť exaktne stanovenú z dôvodu, že táto je závislá na majiteľovi zmenky, sa pripúšťa úročenie zmenky podľa § 5 ods. 1 Zmenkového a šekového zákona. V zmenke predloženej žalobcom je stanovená úroková miera, ako aj obdobie úročenia.

Okresný súd považoval z vyššie uvedených dôvodov zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačná doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplatia pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods. 1 zákona zmenkového, šekového. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia až po predložení 4 rokov nastáva jej splatnosť.

V zmysle Zákona zmenkového a šekového je každú zmenku možné previesť indosamentom a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky. Nestáva sa však právnym nástupcom, ale len novým nadobúdateľom všetkých práv a povinností zo zmenky, nie však úverového vzťahu, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Práv z tohto dôvodu môže žalovaný, ako priamy dlžník namietat' voči žalobcovi, ako poslednému majiteľovi zmenky, že vedome konal na jeho škodu, čo ale neznamená námietku nedostatku práv v zmenke, ale len obranu dlžníka proti platnému zmenkovému záväzku. Skutočnosť, že majiteľ konal protiprávne, môže tak mať za následok jeho povinnosť nahradiť škodu, ktorá by v dôsledku toho dlžníkovi zo zmenky vznikla.

Dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobudnutí vedome na jeho škodu a nepodal žiadne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu ku ktorému sa zmenka viazala.

Okresný súd zdôraznil, že predmetom sporu nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaný, ak by bol spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu, alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však musel v konaní aj preukázať.

V danej veci je predmetom konania uplatnenie práv zo zmenky predloženej žalobcom. Z povahy zmenky ako abstraktného cenného papiera prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky vyplýva, že žalobca ako majiteľ zmenky nemusí pri predložení ani pri vymáhaní zmenky preukazovať povinnosť žalovaného zaplatiť dlh zo zmenky. Zmenka je abstraktným a nesporným záväzkom, pri ktorom nie je významné, prečo bola zmenka vystavená, a preto pokiaľ pri vystavení zmenky boli dodržané prísne formálne pravidlá predpísané zákonom a obsah zmenky spĺňa náležitosti ustanovené zákonom, má jej majiteľ nepochybné právo na jej zaplatenie, a to bez ohľadu na dôvody, pre ktoré bola zmenka vystavená. Vystavenie platnej zmenky predstavuje pre dlžníka vznik záväzku, ktorým bezpodmienečne sľubuje zaplatenie zmenkovej sumy tomu, kto bude pri predložení zmenky jej majiteľom a zároveň na seba berie riziko, že v prípade ak pôvodný majiteľ zmenky túto postúpi ďalšiemu majiteľovi, prípadne nepretržitému radu ďalších majiteľov (indosátorov) dlžník ostáva zaviazaný svojim pôvodným dlžníckym záväzkom voči tej osobe, ktorá je posledným majiteľom zmenky. Zásada abstraktnosti zmenečných záväzkov spočíva v tom, že pri zmenke ide o záväzok celkom samostatný, oddelený od všeobecno-právnych záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku a teda dôvod na základe ktorého bola zmenka vystavená je nepodstatný. Dlžník preto nemôže namietat voči povinnosti zaplatiť zmenku, ktorá vyplýva z jeho pôvodného vzťahu s POHOTOVOSŤOU s.r.o. a to práve z dôvodu, že došlo k jej indosácii. Výlučne žalovaný je tým, kto je povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti zo zmenky všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Žalobca, ako majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný už samou zmenkou bez toho, aby musel preukazovať dôvod vzniku zmenky, či dôvody jej prijatia.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s . p. a priznal žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 54,50 Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 142,78 eur.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd po prejednaní veci napadnutý rozsudok zmenil a návrh zamietol, prípadne aby v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. vec zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalovaný v odvolaní uviedol, že predložená zmenka slúžila na zabezpečenie vrátenia úveru, ktorý bol žalovanému poskytnutý spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s . r. o. na základe zmluvy o úvere zo dňa 31.3. 2010 uzavretej medzi spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s. r. o. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Na základe ktorej bol žalovanému ako fyzickej osobe - spotrebiteľovi poskytnutý úver. Záväzok odporcu zo zmenky vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere. Poukázal na znenie § 4 ods. 1 písm. g) ,h), i), j), k), m), n), o) p), q), r), s) v súvislosti s § 4 ods. 3 posledná veta a ods. 4 a ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.

V spojitosti so znením Všeobecných obchodných podmienok úveru, najmä bodu 14 ohľadne Dohody o vyplnení zmenky, je zrejmé, že takéto dojednanie má bezpochyby charakter nekalej zmluvnej podmienky, je značne nevyvážené v neprospech spotrebiteľa, teda odporujúce dobrým mravom a zákonnej úpravy v Občianskom zákonníku podľa § 52 a nasl.

K predmetnému tvrdeniu odporca priložil judikatúru, v ktorej obdobné podanie navrhovateľa bolo zamietnuté, (rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica, sp.zn. 4C/150/2013 zo dňa 30.8.2013).

Súčasťou zmluvy o úvere boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré by odporca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov.

Tento názor bol podporený rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne, ktorý poukázal na to, že v danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru a v súvislosti s vyriešením otázky, či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa.

Žalovaný v odvolaní uviedol, že predmetná zmluva o úvere je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou a právny vzťah založený medzi účastníkmi je vzťahom občiansko-právnym v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ aj bod 17 VPPÚ obsahuje klauzulu v zmysle § 262 ods. 1 Obch. zák., táto klauzula obchádza ust. § 52 ods. 2 Obč. zák. o preferovaní právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a je preto zo zákona neplatná. S poukazom na tieto skutočnosti má žalovaný za to, že zmluvné dojednanie, dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľná zmluvná podmienka, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy nevyučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ktorá úprava bola obsiahnutá v § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Dohoda uzavretá v čl. 17 VPPÚ však umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy a takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné a tým neplatné v súlade s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, respektíve ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zákonníka. Žalovaný tiež odkázal na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré posudzovali nároky podľa spotrebiteľského práva.

Veriteľ nepochybne zmenku vyplnil v rozpore s argumentovanými ustanoveniami zákona a následne ju indosoval, čím prakticky znemožnil účinnú obranu spotrebiteľa voči zmenkovej sume a zmenke ako takej. Odporca má za to, že tento postup napíňa znaky nekalého konania a nepriameho obchádzania zákona. Navyše oba subjekty, teda spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. aj spoločnosť CD Consudlitng s.r.o. sú podnikateľskými subjektmi, a teda sú povinní zákonného postupu v súlade s odbornou starostlivosťou, ktorú ako bolo uvedené porušili.

Všeobecné obchodné podmienky úveru zároveň obsahujú nespočet neprijateľných zmluvných dojednaní, ktoré odporca taktiež namieta a žiada súd aby ich preskúmal.

Namietal aj výšku pohľadávky, nakoľko bola čiastočne uhradená a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (t.j. 91,25 % p.a.) považuje za odporujúci dobrým mravom, pretože predstavuje úžeru.

Vzhľadom na to, že sa predmetné konanie sa týka indosovanej zmenky, ktorá je formálne bezchybná, odporca žiada súd, aby predložil prejudiciálnu otázku Európskemu súdu v znení:

„ Či sa má čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 4 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky, neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla“.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy aj príslušenstva. Voči forme aj obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Ďalej vo vyjadrení poukázal na ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, z ktorého jednoznačne vyplýva prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je navrhovateľ, čo je práve dôsledkom abstraktnosti a nespornosti záväzku zo zmenky. Táto prekážka môže byť prelomená len v tom prípade, ak dlžník zo zmenky preukáže, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej splatnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia ani jej prípustnosť. K otázke zmenkového úroku uviedol, že odporca zmenku podpísal dobrovoľne, išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Odporca teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku súhlasil. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo 1839/2000 zo dňa 22.8.2002, podľa ktorého z povahy zmenky ako abstraktného nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu odporca (dlžník) zmenkovú sumu aj skutočne

dlhuje. Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietkať a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávannej veci nestalo. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to vo výške 51,45 eur bez DPH za vyjadrenie k odvolaniu a 8,04 eur bez DPH režijný paušál.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací prejednal odvolanie v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že odporca vystavil blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Identifikoval sa ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy, záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. zmenkovú sumu. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku pri vystavení zmenky neboli vyplnené. Doplnil ich pôvodný majiteľ zmenky. Zmenka bola vystavená ako zmenka na videnie splatná v sídle pôvodného majiteľa zmenky s tým, že na zmenke bolo určené na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Zmenka bola vystavená bez protestu. Na rubovej strane zmenky je uvedený indosament, ktorým bola zmenka prevedená z pôvodného vlastníka zmenky na navrhovateľa.

Prvostupňový súd zaslal odporcovi tlačivo C na odpoveď. Žalovaný aj keď zásielku prevzal, na ňu neodpovedal.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods.6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietaa majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého súdneho spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov vec správne právne posúdil.

Prvostupňový súd správne zistil, že žalobca si uplatňuje svoj nárok z indosovanej zmenky, ktorá bola v čase vystavenia blankozmenkou, do ktorej boli údaje o výške zmenkovej sumy a o začiatku úročenia dohodnutou zmenkou s úrokovou sadzbou doplnené prvým majiteľom zmenky. Zmenka bola následne indosovaná na súčasného majiteľa zmenky, ktorý je žalobcom v konaní. Platnosť zmenky ako takej žalovaný v konaní nenamietal a prvostupňový súd správne zistil, že zmenka obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle čl. I § 75 Zákona zmenkového a šekového. Pokiaľ dlžník sám vystavil zmenku, v ktorej pri vystavení uviedol výšku dohodnutého zmenkového úroku 0,25 % denne, týmto právnym úkonom sa zaviazal pre prípad nesplnenia svojej povinnosti splatiť zmenkovú istinu pri predložení majiteľovi zmenky aj výšku zmenkových úrokov 0,25 % denne. Túto výšku

nedopisoval do zmenky prvý majiteľ zmenky ani iný majiteľ zmenky, dohodnutá výška zmenkového úroku ako sankcie pre prípad nezaplatenia zmenkovej sumy bola súčasťou vystavenej zmenky a teda vystaviteľ svojim podpisom na zmenke túto povinnosť na seba dobrovoľne prevzal. Žalovaný v priebehu odvolacieho konania poukazoval na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu kedy neprijateľné zmluvné podmienky v uvedenej spotrebiteľskej zmluve spôsobujú absolútnu nekalosť posudzovaný právny vzťah.

Predmetom tohto konania nie sú nároky spotrebiteľa zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a preto ani nebol dôvod posudzovať platnosť tejto zmluvy a skúmať, či táto zmluva obsahuje prijateľné podmienky tak ako je uvedené v odvolaní žalovaného.

Predmetom konania je uplatnenie nároku zo zmenky. Správne okresný súd poukázal na to, že ak bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak ako je tomu v prejedávanej veci musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobudnutí zmenky v zlej viere, alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou. Podľa názoru okresného súdu dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní vedome na jeho škodu a nepodal relevantné námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala.

Žalovaný v konaní namietal, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky je neprijateľnou a neplatnou zmluvnou podmienkou. Podľa jeho názoru dohoda o vyplnení zmenky je neplatná. Prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí správne uviedol, že v prejednávanej veci došlo k zmene majiteľa zmenky s tým, že žalobca ako indosatár nenadobudol práva a povinnosti svojho predchodcu, ale právo zo zmenky. Pokiaľ žalovaný vznáša námietku, že pôvodný majiteľ vypíňal zmenku na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky, mohol by tak urobiť výlučne za predpokladu vznesenia dôkazného bremena po vznesení námietky v zmysle čl. I § 10 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého ak blankozmenka nebola vyplnená tak ako bolo dojednané, poslednému majiteľovi zmenky je možné namietat, že dohoda o vyplňovacom práve nebola dodržaná iba za predpokladu, že súčasný majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou. Dôkazné bremeno pri preukázaní zlomyseľného nadobudnutia pritom spočíva na dlžníkovi, ktorý v priebehu konania uvedenú námietku nevzniesol a nepreukázal.

V prejednávanej veci rozhodoval okresný súd o nároku zo zmenky, nie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, preto účastníci tohto sporu nevystupujú ako zmluvné strany kauzálneho vzťahu a teda ako dlžník alebo veriteľ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca si uplatnil právo ako majiteľ zmenky, ktorú nadobudol indosamentom voči žalovanému ako vystaviteľovi vlastnej zmenky. Ani jeden z účastníkov tak nemá v zmenkovom spore postavenie spotrebiteľa.

V konaní o zaplatenie zmenkovej sumy má žalovaný Zákonom zmenkovým a šekovým presne vymedzené postavenie vystaviteľa zmenky, a teda dlžníka zo zmenky. Žalovaný ako vystaviteľ zmenky môže preto v priebehu konania vznášať len relevantné kauzálne námietky podľa čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového, teda, že súčasný majiteľ zmenky konal pri jeho nadobudnutí na jeho škodu ako dlžníka, čo v prvostupňovom konaní preukázané nebolo. V konaní pred súdom prvého stupňa žiadnu námietku v zmysle čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového žalovaný nevzniesol, vystupuje v ňom ako vystaviteľ zmenky, charakter zmenkového záväzku je prísne abstraktný, oddelený od pôvodného zmluvného vzťahu a od toho sa potom odvíja aj posudzovanie charakteru účastníka v súdnom konaní, týkajúcom sa zaplatenia zmenkovej sumy.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 132 O.s.p., uvedené výroky okresný súd aj adekvátne v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd k ďalšiemu návrhu odvolateľa uvádza že odvolateľ v podanom odvolaní žiadal, aby odvolací súd predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku: „ Či sa má čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 4 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá

vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky, neumožňuje v zásada v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla“.

K otázke povinnosti vnútroštátného súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril aj Súdny dvor Európskej únie. V rozsudku CILFIT, C-283/91 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (ECR), str. 3415 uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátného práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

Odvolací súd vo vzťahu k prebiehajúcemu konania považoval položené otázky odvolateľom za neopodstatnené a irelevantné, pretože v danom prípade rozhodnutie súdu nespočíva na aplikácii alebo interpretácii práva Európskej únie. Súd v danom prípade rozhodoval predovšetkým podľa ustanovení Zákona zmenkového a šekového, nie podľa noriem Európskej únie. Zo strany súdu išlo výlučne o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov.

Z uvedeného dôvodu je bezpredmetná námietka odvolateľa.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd podľa čl. 16 Nariadenia v nadväznosti na čl. 19 Nariadenia a ust. § 224 ods. 1 a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný a vo vyjadrení k odvolaniu si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 51,45 Eur bez DPH. Pri vyhodnotení, či trovy právneho zastúpenia boli v odvolacom konaní navrhovateľom vynaložené účelne, vychádzal odvolací súd z aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v odôvodnení svojich rozhodnutí 6MCdo/5/2013 zo dňa 19.03.2014 a 6MCdo/9/2013 zo dňa 20.06.2014 uviedol, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v SR, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde.

Rozhodnutie bolo jednohlasne schválené členmi senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.